

Simon Gregorčič: Soči (1879)

Pesem govori o pesnikovi ljubezni do domovine ter skrbi za njeno usodo. Soči je zato **domovinska pesem** in tudi **lirska (izpovedna) pesem**. V pesmi izraža ljubezen do reke, jo pooseblja in nagovarja. V Soči vidi upanje za lepšo narodovo prihodnost. Pesnik reko časti, občuduje in hvali, zato je pesem tudi **hvalnica (oda)**.

Njena zgradba je dvodelna in ustreza dvojni podobi reke:

1. V zgornjem toku je živahna, vedra, barvita.
2. V spodnjem toku pa počasna, utrujena, otožna.

To nasprotje ustreza tudi izpovedovalčevemu dvojnemu razpoloženju. Drugi del pesmi je tudi napoved vojnega viharja, ki se konča s pozivom reki, naj utopi tujce, ki se želijo polastiti slovenskega ozemlja.

Zunanja zgradba

Pesem ni členjena na kitice.

Pesniški jezik

NAGOVOR ali **APOSTROFA** je nagovarjanje stvari, oseb, živali, kot da so žive pred ustvarjalcem.

Krasna si bistra hči planin, Takrat se spomni, bistra Soča

GOVORNIŠKO ali **RETORIČNO VPRAŠANJE** je vprašanje, na katerega odgovora ne pričakujemo ali pa je odgovor že vnaprej znan.

*Mar veš, da tečeš tik grobov,
grobov slovenskega domovja?*

PONAVLJANJE besed ali besednih zvez, ki naj bi vzbujale posebno pozornost, poseben učinek.

*na rosah sinjega neba
na rosah zelenih gora*

REFREN ali **PRIPEV** je ponavljanje verzov, največkrat na koncu kitic.

Krasna si, bistra hči planin

STOPNJEVANJE je naštevanje (kopičenje) dejanj ali lastnosti za ustvarjanje vedno bolj prepričljive misli, podobe.

vihar grozan, vihar strašan

in dež krvav in solz potok in blisk in grom – oh, bitva vroča

PRETIRAVANJE je pretirana trditev zaradi večje učinkovitosti, prepričljivosti.

svinčena toča, solz potok, ogromna solza, boš krvava tekla

PRIMERA ali **KOMPARACIJA** je primerjava dveh stvari na podlagi neke skupne lastnosti; prepoznamo jo po vezniških besedah *kot, kakor, ko*.

tvoj tek je ... ko hod deklet s planine (skupna lastnost je živahnost, lahkotnost)

jasna si ko gorski zrak

OKRASNI PRIDEVKI so besede, ki slikovito pokažejo lastnost kake osebe, predmeta ...

bistra hči, valove bodre, krasna si hči planin, sinjega neba, zelenih gora

POOSEBITEV ali **PERSONIFIKACIJA** je pripisovanje človeških lastnosti drugim živim bitjem, predmetom, pojavom ...

Ti meni si predraga znanka, Takrat se spomni, bistra Soča ...